

י"ח בניסן, התשפ"ב
19/04/2022
סימוכין : 559946622

אל : רופאי המחוזות והנפות
מנהלים רפואיים, קופות החולים
מנהלי בתי חולים כלליים
פרופ' צ. גרוסמן, יו"ר איגוד רופאי הילדים
ד"ר מיכל שטיין, יו"ר החוג למחלות זיהומיות בילדים

הנדון: דלקת כבד חדה מאטיולוגיה לא ידועה בילדים

בעקבות דיווחים בעולם על דלקת כבד נגיפית חדה חמורה מאטיולוגיה לא ידועה בילדים, משרד הבריאות מבקש מצוותי בתי חולים וקהילה להגביר ערנות ולדווח מיידית על כל מקרה העונה על אחת מהגדרות המקרה כפי שיפורטו בהמשך.

רקע:

בבריטניה מאז 1.1.22 דווח על מעל ל-70 מקרים של דלקת כבד חדה בילדים עד גיל 16 שנים עם אטיולוגיה לא ידועה (באנגליה דווחו 49 מקרים, בסקוטלנד דווחו 13 מקרים ויתר המקרים מאירלנד וויילס). מקרים דומים נמצאים בחקירה בספרד וארה"ב. רוב המקרים היו בקרב גילאי שנתיים עד 5 שנים. הביטוי הקליני של המקרים כולל צהבת, תסמינים גסטרואינטסטינליים כולל הקאה וכן הפרעה בתפקודי כבד (טרנסאמינזות גבוהות). לחלקם היתה אי ספיקת כבד ואף נזקקו להשתלת כבד. לא דווח עד כה על מקרי פטירה. אצל המקרים הסרולוגיה לצהבת נגיפית חדה A, B, C, מסוג D במצבים מתאימים או E היתה שלילית. סיבת התחלואה לא ידועה, אך נבחנות האפשרויות של אדנווירוס, תסמונת פוסט-קוביד (בפרט זן BA-2), נגיף לא מוכר, וסיבות אפשריות נוספות.

שם ביניים לתסמונת: דלקת כבד חדה בילדים מאטיולוגיה לא ידועה, ובאנגלית:

Acute hepatitis of unknown etiology in children

הגדרות מקרה (מוזיפיקציה של הגדרת המקרה של אב"ע)

מקרה חשוד:

- ילד עד 16 שנים (כולל)
- דלקת כבד חדה
- נשללו צהבות נגיפיות E, D, C, B, A
- AST או ALT מעל 500 U/L
- תחילת תסמינים מאז 1.1.22
(עונה על כל הקריטריונים)

מקרה עם קשר אפידמיולוגי:

- אדם מכל גיל
- דלקת כבד חדה
- נשללו צהבות נגיפיות E, D, C, B, A
- מגע קרוב של מקרה מאומת מאז 1.1.22
(עונה על כל הקריטריונים)

בירור אטיולוגי

בכל מקרה של דלקת כבד חדה בילד יש לבצע בירור לפי השיקולים הקליניים והאפידמיולוגיים המקובלים לגורמים אטיולוגיים זיהומיים ושאינם זיהומיים. הבדיקות המפורטות להלן הינן המינימום הנדרש וניתן להרחיב את הבירור לפי שיקול הרופא המטפל ולפי המצב הקליני (לדוגמא fulminant hepatic failure).

לאור העובדה שהאטיולוגיה של מקרי התחלואה המדווחים בעולם טרם הובררה, יש לבצע בירור מעבדתי לכל מקרה העונה להגדרות המקרה הנ"ל, הכולל:

חומר לדגימה	סוג בדיקה	פתוגן
דם*	סרולוגיה	CMV, EBV, נגיף קורונה החדש
דם*	PCR	CMV**, EBV**, HHV6, HHV7
מטוש לוע*	PCR	פאנל נגיפים נשימתיים (כולל Influenza, Enterovirus, Adenovirus, SARS-CoV-2)
דם	תרבית	תרביות סטנדרטיות לחיידקים, פטריות ועובשים לפי שיקול קליני
צואה*	PCR	פתוגנים אנטריים (כולל Enterovirus ומחוללים חיידקיים)
צואה*	תרבית	פתוגנים אנטריים (במידה ולא בוצע PCR)
שתן*	טוקסיקולוגיה	לאחסן דגימות לאפשרות של דרישה עתידית ע"י משרד הבריאות

*דגימה מוקדמת ככל האפשר

** יש לבצע לוירוסים הללו בדיקת PCR במידה והסרולוגיה יצאה חיובית

שמירת דגימות והעברתן למעבדות משרד הבריאות

- כל דגימה חיובית מבין הבדיקות כנ"ל תישמר בהקפאה לצורך בדיקה עתידית לתקופה של חודש ימים לפחות.
- מוסד שאינו מסוגל לבצע אחת או יותר מהבדיקות הנדרשות לנגיפים יעביר דגימה של דם מלא (מבחנת EDTA) ודגימת סרום (מבחנת ג'ל), שניהם בקירור, למעבדה המרכזית לנגיפים. הבדיקות תבוצענה ללא צורך בהתחייבות.
- כמו כן, על כל מקרה מדווח במידה ולא נמצא גורם אטיולוגי במסגרת הבירור המעבדתי בבית חולים או בקהילה, יש להעביר דגימת דם מלא (מבחנת EDTA), דגימת סרום (מבחנת ג'ל), מטוש לוע (מטוש לבדיקות וירולוגיות במדיום UTM או VTM) ודגימת צואה. כל הדגימות יש לשמור ולהעביר בקירור למעבדה המרכזית לנגיפים.
- כל הדגימות למעבדה המרכזית לנגיפים תועברנה רק בתיאום עם ד"ר אורנה מור (טל. 03-5302458).

- עבור בדיקת טוקסיקולוגיה, נדרשת דגימת שתן בכוסית שתן סטרילית תוך הקפדה על נפח מינימום של חצי כוס. יש לשמור את הדגימה בהקפאה. יש להעביר את הדגימה למעבדה של המרכז הארצי לטוקסיקולוגיה ופרמקולוגיה במרכז רפואי שיבא. יש לתאם את העברת הדגימה עם מנהלת המעבדה, ד"ר אסתר שלמך (טל. 0545339518 מייל: ester.shallmach@sheba.gov.il).
- יש לציין את פרטי ההתקשרות של איש הקשר במעבדה השולחת ולציין שהדגימה הועברה לבירור הפטיסיס מאטיולוגיה לא ידועה.

מניעת זיהומים*

המטופל יהיה בחדר נפרד וישתמש בשירותים נפרדים. יש להקפיד על בידוד מגע ובידוד טיפתי. במידה ואותר גורם אטיולוגי לדלקת הכבד, יש לפעול עפ"י עקרונות מניעת הזיהומים המתאימים לאבחנה.

* במתקן רפואי וגם בבית

דיווח

על כל מקרה מאומת, חשוד או עם קשר אפידמיולוגי יש לדווח מיידיית לד"ר ליטל גולדברג באגף לאפידמיולוגיה במייל lital.goldberg@moh.gov.il ובטלפון 054-4248284. כמו כן, יש להעביר הודעה ראשונית במייל ע"ג טופס דיווח ראשוני (נספח). יש לדווח על מקרים העונים על הגדרת מקרה חשוד או עם קשר אפידמיולוגי כמפורט לעיל אשר אירעו החל מתאריך 01.01.22. דיווח רטרואקטיבי אינו דורש את איסוף הדגימות המפורט לעיל, אלא רק מילוי הנספח בצירוף סיכום הרפואי.

מדובר באירוע מתפתח, צפויים עדכונים/שינויים ככל שיתווסף מידע.

הואילו להביא הנחיות אלה לידיעת כל הנוגעים בדבר במוסדכם.

בברכה,

ד"ר הגר מזרחי
ראש חטיבת הרפואה

פרופ' אמיליה אניס
מנהלת האגף לאפידמיולוגיה

שרותי בריאות הציבור
אגף לאפידמיולוגיה
Division of Epidemiology

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

נספח : הודעה אינדיבידואלית – דלקת כבד חדה מאטיולוגיה לא ידועה

תאריך התחלת המחלה: _____ מס' ת.ז.: _____

החולה: שם המשפחה: _____ שם פרטי: _____ שם האב: _____

כתובת:

עיר _____ רחוב _____ מס' בית _____ מס' טלפון נייד/טלפון נייד הורה: _____

תאריך לידה: _____ מין: ז / נ (נא להקיף בעיגול)

ארץ לידה: _____ תאריך עליה _____ תעסוקה נוכחית _____

מקום העבודה (לגבי ילדים- שם וכתובת הגן או ביי"ס) _____

ממצאים קליניים וממצאים מעבדתיים-יש לצרף סיכום רפואי.

חוסן בשיגרה עפ"י גילו נגד ד. כבד A : כן / לא _____ אם כן, תאריך חיסון אחרון: _____

חוסן בשיגרה עפ"י גילו נגד ד. כבד B : כן / לא _____ אם כן, תאריך חיסון אחרון: _____

תאריך האשפוז: _____ שם בית החולים בו מאושפז: _____ המחלקה: _____

שם הרופא המטפל (במתקן רפואי או בקהילה): _____ מקום העבודה של הרופא: _____

מס' טלפון נייד של הרופא: _____

שרותי בריאות הציבור
אגף לאפידמיולוגיה
Division of Epidemiology

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

העתקים :

פרופ' נ. אש, מנכ"ל

ד"ר ס. מנדלוביץ, משנה למנכ"ל

ד"ר ש. אלרעי פרייס, ראש שרותי בריאות הציבור

ד"ר ה. אלעד, ראש האגף לרפואה קהילתית

ד"ר ס. ליברנט, ראש האגף לרפואה כללית

חברי הנהלה מורחבת, משרד הבריאות

ד"ר ש. גולדברג, אחות ראשית ארצית וראש מנהל הסיעוד

ד"ר ד. צימרמן, מנהלת המחלקה לאם, לילד ולמתבגר

מר א. שלזינגר, ראש מטה בריאות הציבור

גב' א. גנס, אחות מפקחת ארצית, בריאות הציבור

גב' א. סטולרמן, מ"מ מפקחת ארצית בריאות הציבור

ד"ר ר. ישי, מנהלת המחלקה למעבדות, בריאות הציבור

פרופ' א. מנדלסון, מנהלת המעבדה המרכזית לנגיפים, בריאות הציבור

ד"ר א. מור, מנהלת מעבדה המרכזית לנגיפים, בריאות הציבור

ד"ר נ. טיימן ירדן, סגנית מנהלת המחלקה למעבדות, בריאות הציבור

ד"ר ד. נוף, יועצת בכירה, המחלקה למעבדות בריאות הציבור

ד"ר א. שלמך, מנהלת המרכז הארצי לטוקסיקולוגיה ופרמקולוגיה במרכז רפואי שיבא

מר ר. רביע, ממונה מנהל שרותי בריאות הציבור

ד"ר ר. סינגר, ס/מנהלת האגף לאפידמיולוגיה

גב' ב. אלרון, ע/ מפקחת ארצית בבריאות הציבור

גב' ר. ברוך, עוזרת מפקחת ארצית

גב' י. יצחקי, אחראית ארצית תחום בקרה בריאות התלמיד

מפקחות מחוזיות ונפתיות, לשכות הבריאות

אחיות אפידמיולוגיות, לשכות הבריאות

ועדה מייעצת למחלות זיהומיות וחיסונים

מרכזי אם וילד, לשכות הבריאות

מר עופר קול, מ"מ סמנכ"ל הסברה ויחסים בינלאומיים

דובר

גב' ט. דהן, מנהלת "קול הבריאות"

מנהלות השירות המונע, קופות החולים

גב' נ. רון, אחות מפקחת ראשית, אגף לרפואה ציבורית עיריית ת"א

גב' א. מני בן יוסף, מנהלת אגף שרותי בריאות הציבור, עיריית ירושלים
מנהלות השירות המונע, עירויות ירושלים ותל-אביב
ד"ר ש. ארבל אלון, רופאה ראשית, משרד הרווחה
גב' אינה זלצמן, סמנכ"לית בכירה, מנהלת המנהל הפדגוגי, משרד החינוך
גב' אפרת לאופר, מנהלת תחום קידום בריאות, במוסדות חינוך המנהל הפדגוגי, משרד החינוך
גב' מיכל מנקס, סמנכ"ל חינוך רווחה וחברה, מרכז השלטון המקומי
מר ד. סקאלנסקי, מנהל מרפאת פליטים
ד"ר א. צוואנג, מנהל רפואי, מרפאת פליטים
חברי האיגוד למחלות זיהומיות
ד"ר ב. לב, יו"ר הצטי"מ
פרופ' ע. קליין קרמר, יו"ר החברה הישראלית לפדיאטריה קלינית (חיפ"ק)
ד"ר ש. ברק, יו"ר חיפ"א לפדיאטריה אמבולטורית
ד"ר מ. שני, יו"ר איגוד רופאי משפחה
פרופ' ג. רהב, יו"ר האיגוד הישראלי למחלות זיהומיות
פרופ' א. אליס, יו"ר האיגוד לרפואה פנימית
פרופ' ר. מימון, יו"ר האיגוד למיילדות וגניקולוגיה
פרופ' נ. דוידוביץ, יו"ר פורום בריאות הציבור, הר"י
פרופ' ח. לוי, יו"ר איגוד רופאי בריאות הציבור
ד"ר ח. ציון, יו"ר ההסתדרות הרפואית
פרופ' י. מאירוביץ, רופא ראשי, חטיבת בריאות חינוך והדרכה של נטלי
מר ד. קוטלר, סמנכ"ל תפעול רפואה, נטלי
גב' ר. סגל, אחות אפידמיולוגית, חטיבת בריאות חינוך והדרכה של נטלי
גב' ב. דר, אחות ראשית, חברת נטלי
גב' ק. גליק, אחות אפידמיולוגית, חברת נטלי
גב' מ. תשובה, מנהלת שרותי בריאות התלמיד, פמי
גב' ר. אורן, פמי בריאות, אחות ראשית, שרותי בריאות התלמיד
גב' צ. לאור, פמי בריאות, אחות אפידמיולוגית, שרותי בריאות התלמיד
תת אלוף פרופ' אילון גלזברג, קצין רפואה ראשי
סא"ל ד"ר יוסי בן מיכאל, ראש ענף בריאות הצבא
אלי"מ ד"ר תומר קולר, מר"פ העורף
ד"ר לימור פרידנזון צוק, ראש מדור אפידמיולוגיה
ד"ר בוריס זיו, מ"מ קרפ"ר משטרת ישראל

שרותי בריאות הציבור
אגף לאפידמיולוגיה
Division of Epidemiology

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

גנ"מ ליאב גולדשטיין, קרפ"ר שירות בתי הסוהר
ארכיון המדינה